

"Jeg ved ikke, om det nogensinde vil lykkes os at lave maskerne i velfærdssamfundets net fine nok. Men jeg ved, at jeg i hvert fald ikke helmer i forsøget på det, før nogen bærer mig ud."

Pernille Rosenkrantz-Theil, socialordfører for Socialdemokratiet, har udgivet bogen *Hvilket velfærdssamfund?*, der præsenterer hendes bud på og ambition om, at maskerne i velfærdssamfundets sikkerhedsnet bliver finere, end de er i dag; at vi skal de massive sociale udfordringer til livs, som fortsat er hverdag for mange mennesker, børn som voksne, i dagens Danmark – og hvor sikkerhedsnettet desværre ikke griber en del af de mest udsatte mennesker i vores samfund.

Jeg skal ærligt indrømme, at jeg er en af dem, som vægter social- og sundhedspolitikken meget højt, og som derfor glædes, når den sættes i centrum. Det er nok svært ikke at gøre som psykolog, hvor mange af os (i teorien i hvert fald) er en del af sikkerhedsnettet.

Jeg vil mene, at målgruppen for bogen er læsere, der har en politisk interesse, og som er nysgerrige på, hvad beslutningstagerne i landet har af visioner, der kan tale ind i vores psykologfaglige hverdag. Ligeledes vil jeg mene, at bogen kan appellere til læsere, der, ligesom mig, kan savne den socialpolitiske dagsorden i den offentlige debat. Derudover tager Rosenkrantz-Theil fat på flere emner, som griber mere eller mindre direkte ind i vores erhverv, bl.a. psykisk sygdom, inklusionsloven, skilsmisser, anbragte børn m.v. Blandt andet udtrykker hun en holdning om, at fysiske og psykiske sygdomme skal ligestilles.

Rosenkrantz-Theil ikke er en neutral afsender (men hvem er det?), og det skal man selvfølgelig holde sig for øje som læser. Jeg fandt det dog selv forfriskende, at det står så klart, hvad hun mener og gerne vil; at blive præsenteret for en vision frem for politiske hverken/eller svar – og så vil jeg lade nogen, der har mere forstand på den potentielle politiske gennemførlighed end mig, udtale sig herom.

Bogen er velskrevet med en direkte og personlig tone, og der er løbende kildehenvisninger til både statistik, undersøgelser og litteratur, bl.a. fra Psykiatrifonden, Sundhedsstyrelsen og VIVE (Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd). Jeg havde som læser en oplevelse af, at der er et hjerte bag ordene, ikke "bare" en politisk dagsorden. Rosenkrantz-Theil er meget klar i sin undren over, hvordan vi som samfund kan få lukket vores øjne for nogle af de store sociale udfordringer – et eksempel fra bogen kunne være, at der ikke igangsættes en social børneforanstaltning på næsten hvert andet barn, som kommunerne modtager gentagne "grove" underretninger på, fx seksuelle overgreb, vold eller misbrug hos forældrene [1]. Det er ikke godt nok og der skal handling og strukturelle ændringer til, mener Rosenkrantz-Theil.

Bogen er inddelt i fem dele, hvor Rosenkrantz-Theil zoomer ind på en række områder, hvor hun mener, at der skal nogle betydelige samfundsmæssige ændringer til, hvis sikkerhedsnettet skal tættes: 1) Løn og fattigdom, 2) Psykisk mistrivsel, 3) Sociale problemer, 4) De store rammer, og 5) Sociale investeringer.

Overvejende præsenterer Rosenkrantz-Theil et rimelig helhedsorienteret menneskesyn, hvor hun har blik for, at hvis man fx skal forstå psykisk lidelse hos et individ, er man nødt til at se på mængden af stressfaktorer over tid på flere niveauer. Vi er nødt til også at insistere på en strukturel diskussion af sociale og psykiske udfordringer, hvis vi for alvor vil dem til livs. Fx bør der ifølge Rosenkrantz-Theil være tilbud om gratis psykologhjælp til unge, så de kan få hjælp, når det begynder at gå skævt – for det betaler sig menneskeligt, men også økonomisk. Der skal være veletablerede tilbud med overskuelige ventelister i alle kommuner til mennesker med senfølger af seksuelle overgreb: "Vi skal... have etableret et helt grundlæggende fundament af regler og retningslinjer for, hvilken hjælp og behandling man skal mødes med..." (s. 112). Rosenkrantz-Theil fastholder bogen igennem, at sociale udfordringer ofte rammer tungere i bunden, fordi der i en del tilfælde over tid vil være en række meget belastende risikofaktorer til stede, fx misbrug, psykisk lidelse, fattigdom mv. En pointe fra Rosenkrantz-Theil er i denne forbindelse, at en del af vores indsatser bl.a. slår fejl, fordi der er en tendens til individualisering af udfordringerne – og at de derfor (symptom) behandles herefter. Gennemgående i bogen er visionen om, at der skal rettidige indsatser til, og at vores velfærdsstrukturer skal være stærke nok til at sikre den rigtige hjælp på det rigtige tidspunkt.

Man skal være varsom med, hvad man vurderer, når en bog har en politiker som afsender. Personligt synes jeg, at Rosenkrantz-Theil også ud fra et psykologfagligt synspunkt tager fat i mange vigtige emner og sætter visionen om menneskelig trivsel, ikke mindst børnenes trivsel, i centrum. Og så vil jeg håbe, at den socialpolitiske debat kan bevæge sig ud over, om man er til højre eller venstre for midten, men tage udgangspunkt i de mennesker, den angiveligt udarbejdes for. For at citere *Informations* anmeldelse af bogen: "Gid der var flere, der skrev om socialpolitikken, så den kom på mode igen". Jeg kunne ikke være mere enig.

Af Anne Mette Juul, psykolog i PPR

Referencer:

[1] <https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2018/2018-04-11-naesten-hvert-andet-barn-i-2015-fik-ikke-stoetteforanstaltning>

